

Studerandes sys­selsättnin­g 2016

YH-studerande som examinerades 2015

Myndigheten för yrkeshögskolan

Dnr: MYH 2016/775

ISBN-nr: 978-91-87073-96-0

Västerås 170208

Tabeller och diagram är utarbetade av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Foto omslag: Johnér Bildbyrå. Foto sid. 16 och sid. 24 Scandinav Bildbyrå

Förord

Utbildningar inom yrkeshögskolan ska tillgodose arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför angeläget att följa upp yrkeshögskoleutbildningars resultat och effekter utifrån såväl ett individ - som ett samhällsperspektiv.

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisar i denna rapport resultaten från en enkätundersökning som belyser examinerades sysselsättning 2016, året efter att de studerande examinerats från yrkeshögskolan. Syftet med rapporten är att redovisa hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kvalificerad yrkesutbildad arbetskraft.

Västerås i februari 2017

Thomas Persson
Generaldirektör

Innehåll

Förord	5
Innehåll	6
Sammanfattning	8
1. Inledning 10	
1.1 Bakgrund och syfte	10
1.2 Population	10
1.3 Datainsamling	10
1.4 Så redovisas och läses resultaten	10
2. Yrkehögskoleutbildning ger jobb	12
2.1 Andelen i arbete är den högsta hittills	12
2.1.1 Skillnaderna bland olika grupper jämnas ut efter examen ...	12
2.1.2 Vissa skillnader finns mellan utbildningsområdena	14
2.1.3 Få könsskillnader inom områdena	14
2.1.4 Resultat per region och län	15
2.1.5 Drygt hälften arbetar hos en arbetsgivare de gjort sin LIA-kurs - få återgår till tidigare arbetsgivare	16
2.1.6 Många får arbete fort	16
2.1.7 Merparten anser att utbildningen var en förutsättning för att få arbetet	16
2.2 Andel där arbete överensstämmer med utbildningen är den högsta hittills	17
2.2.1 Den ökade överensstämmelsen har främst skett bland de större utbildningsområdena	18
2.2.2 Få könsskillnader inom utbildningsområdena men vissa skillnader mellan områdena och totala resultatet för könen	20
2.2.3 Överensstämmelsen har ökat inom alla regioner och i merparten av länen	20
2.2.4 Nio av tio har fått lära sig det de behöver för arbetet	21
2.2.5 Majoriteten använder det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete	21
2.2.6 Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning	21
2.2.7 Nio av tio är nöjda med utbildningen	22

3. Utbildningsområden	23
3.1 De fem stora utbildningsområden	23
3.1.1 Data/IT	23
3.1.2 Ekonomi, administration och försäljning	25
3.1.3 Hälsa - och sjukvård samt socialt arbete	26
3.1.4 Samhällsbyggnad och byggteknik	27
3.1.5 Teknik och tillverkning	28
3.2 Mellanstora utbildningsområden	29
3.2.1 Hotell, restaurang och turism	29
3.2.2 Kultur, media och design	30
3.2.3 Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	31
3.2.4 Transporttjänster	32
3.3 Små utbildningsområden	33
4. Avslutande reflektion kring resultaten	34
4.1 Arbetsmarknaden och efterfrågan på arbetskraft	34
4.2 Kvalitetsgranskningar, tillsyner och fördjupade dialoger	35
4.3 Lärande i arbete	35

Sammanfattning

Utbildningarna i yrkeshögskolan ska svara mot behovet av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen eller samhället.

Det är därför viktigt att följa upp hur det går för de examinerade efter deras examen. Har de fått arbete, överensstämmer arbetet med utbildningen och är de nöjda med utbildningen?

Det är några frågor myndigheten ställer i den enkätundersökning som årligen skickas ut till de som examinerades året innan. Rapporten är en sammanställning av 2016 års resultat och avser examinerade 2015.

Några av de viktigaste resultaten:

- **Andelen i arbete är den högsta hittills – 91 procent.**
Andelen examinerade som har arbete året efter sin examen har legat både högt och stabilt under många år och 2016 noterades den hittills högsta nivån, 91 procent.
- **Ökningen av andelen i arbete mellan 2015 och 2016 har skett i de stora utbildningsområdena.**
En generell jämförelse visar att en hög andel av de examinerade i flera av utbildningsområdena har arbete men det är främst bland de större områdena som ökningarna mellan åren skett.
- **Skillnader mellan vissa grupper jämnas ut efter examen.**
Generellt har kvinnor i högre grad än män haft ett arbete före utbildningen men efter examen har skillnaderna jämnats ut och andelen som har arbete är i stort sett lika för män och kvinnor.
- **Få könsskillnader inom utbildningsområden.**
Det är få könsskillnader vad gäller andelen som har arbete året efter sin examen inom de olika utbildningsområdena. Det är bara inom Hotell, restaurang och turism som det finns en skillnad. Där har kvinnor i högre grad ett arbete efter examen.
- **Drygt hälften arbetar hos en arbetsgivare där de genomfört någon LIA-kurs – 51 procent.**
Det är i likhet med förra året.
- **Många får arbete fort – 80 procent hade arbete inom en månad och drygt 90 procent inom sex månader.**
Majoriteten av de examinerade som hade arbete hade fått det snabbt - redan innan utbildningen avslutades eller senast inom en månad efter examen hade närmare 80 procent ett arbete. Det är en högre andel än förra året. Inom ett halvår hade drygt 90 procent fått ett arbete.
- **Även överensstämmelsen mellan arbete och utbildning är den högsta hittills – 67 procent.**
Under 2015 minskade andelen examinerade som uppgett att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen för att sedan öka under 2016, från 58 procent till 67 procent. Andelen är den högsta hittills.
- **Ökningen av överensstämmelsen har främst skett inom de stora utbildningsområdena.**
Ökningen av andelen examinerade som uppgett att deras arbete överensstämde helt eller till största delen med deras utbildning har ökat, speciellt i de större utbildningsområdena jämfört med 2015. I fyra av de fem större områdena har andelen ökat och det är inom Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Samhällsbyggnad och byggteknik.
- **Överensstämmelsen har ökat inom alla regioner och i merparten av länen.**
Andelen examinerade som uppgett att de har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen har ökat i merparten av länen jämfört med 2015.
- **Nio av tio har fått lära sig det de behöver.**
Drygt hälften av de examinerade uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på sin utbildning för att utföra sitt nuvarande arbete. Ytterligare 40 procent har uppgett att de till viss del fått lära sig vad de behöver.

- **Majoriteten använder det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete.**

Nästan hälften av de examinerade, något fler kvinnor än män, uppger att de helt i stor utsträckning använder sig av det de lärde sig på yrkeshögskoleutbildningen i sitt nuvarande arbete. Ytterligare 40 procent uppger att de använder sig av det de lärt sig till viss del.

- **Majoriteten anser att utbildningen var en förutsättning för att få arbete.**

Sex av tio uppgav att yrkeshögskoleutbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete och ytterligare två av tio uppgav att den till viss del var det.

- **Nio av tio examinerade är nöjda med utbildningen som helhet.**

Närmare nio av tio examinerade uppger att de är nöjda med sin utbildning som helhet vilket är detsamma som tidigare år. Kvinnor är i något högre grad mer nöjda än män men skillnaden är marginell.

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Att regelbundet följa upp hur det gått för de som har examinerats från yrkeshögskoleutbildningar och vilken sysselsättning de har efter sin examen är viktigt för att se hur väl utbildningarna tillgodoser arbetslivet med kvalificerad arbetskraft.

Rapporten belyser de examinerades situation på arbetsmarknaden året efter deras examen. Årets rapport avser de som examinerades 2015.

Syftet med undersökningen är framförallt att:

- beskriva de studerandes sysselsättning året efter deras examen,
- följa utvecklingen över tid både när det gäller sysselsättning, överensstämmelsegraden mellan arbete och utbildning och nöjdheten bland de examinerade,
- användas som underlag i återrapporteringar.

De två mest betydelsefulla indikatorerna är:

- andelen examinerade som har arbete året efter examen,
- hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

1.2 Population

Undersökningen är en totalundersökning av de 13 000 som examinerades¹ från en yrkeshögskoleutbildning 2015. Antalet som ingick i populationen var cirka 200 färre än de som examinerades och anledningen är dels att det tillkom personer som tog ut sin examen efter att urvalet gjordes, dels att det fanns en viss övertäckning av personer som inte längre var aktuella att följa upp, bland annat de som flyttat utomlands (drygt 100 personer vardera).

I det slutliga urvalet ingick närmare 12 800 examinerade. Andelen kvinnor var något högre än män, 57 procent jämfört med 43 procent och andelen kvinnor var något högre än 2015. Andelen examinerade som var 29 år eller yngre har minskat de senaste åren, från 59 procent till 49 procent mellan 2013 och 2015. Majoriteten av de examinerade var, precis som tidigare, inrikes födda (86 %). För att se mer detaljerad beskrivning av populationen, se tabeller på myndighetens webbplats, myh.se/statistik.

1.3 Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes som en enkätundersökning under hösten 2016 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Myndigheten för yrkeshögskolan. Insamlingen bestod av en pappersenkät med tre påminnelser, och med möjlighet att svara via webben.

Närmare 6 900 personer besvarade enkäten. Det motsvarar en svarsfrekvens på 54 procent vilket är lägre än de senaste åren då svarsfrekvensen varit runt 59 procent.

Enkäten finns på myndighetens webbplats myh.se/statistik. Där finns också olika resultattabeller.

1.4 Så redovisas och läses resultaten

Myndigheten har delat in yrkeshögskoleutbildningarna i 16 olika utbildningsområden, se figur 1. Till grund för indelningen ligger Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000).

SUN är en klassificering av utbildningar som Statistiska centralbyrån ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper.

Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den minst detaljerade nivån är SUN1 (en siffra). Den mest detaljerade nivån är SUN4 (tre siffror och en bokstav).

Myndigheten gör en egen gruppering av SUN på de 16 utbildningsområdena och har utöver det gjort en egen utvidgning av SUN4 till SUN5 genom att lägga till en femte position för att kunna gruppera utbildningarna efter en än mer detaljerad indelning än den officiella.

Figur 1. Utbildningsområden inom yrkeshögskolan

Data/IT	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
Ekonomi, administration och försäljning	Miljövård och miljöskydd
Friskvård och kroppsvård	Pedagogik och undervisning
Hotell, restaurang och turism	Samhällsbyggnad och byggteknik
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	Säkerhetstjänster
Journalistik och information	Teknik och tillverkning
Juridik	Transporttjänster
Kultur, media och design	Övrigt

¹ Begreppet examinerade avser examinerade från utbildningsomgångar med avslutstidpunkt under respektive år.

Myndigheten vill poängtera att man behöver vara aktsam med att jämföra utbildningsområden dels mellan länen, dels mellan de olika åren på grund av att utbildningsutbudet varierar över tid både inom och mellan län beroende på arbetsmarknadens efterfrågan av kompetens.

I resultatsammanställningar redovisas endast grupper, till exempel, kön, ålder, utbildningsområden etcetera som har fler än 30 svarande i enkätundersökningen. I områden med färre svarande skulle resultatet bli allt för osäkert. Fördelningen för olika grupperingar inom några av områdena är prickade antingen på grund av sekretesskäl eller att det är för få examinerade för att resultatet ska vara tillförlitligt. I diagram redovisas utbildningsområdena indelade i tre grupperingar:

- stora utbildningsområden (fler än 1000 examinerade i undersökningen),
- mellanstora utbildningsområden (mellan 300 - 1 000 examinerade i undersökningen),
- små utbildningsområden (färre än 300 examinerade i undersökningen).

Notera att utbildningsområdena inte skrivs ut med sina hela namn utan har förkortats i diagrammen. För att se hela namnet på utbildningsområdet, se figur 1. Notera även att området Pedagogik och undervisning i stort sett enbart omfattar trafiklärare i denna rapport.

Konfidensintervall

De värden som anges har räknats upp till att motsvara alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95-procents säkerhet. Intervalltet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen \pm , till exempel 90 ± 2 . Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent.

I diagrammen finns också markeringar i form av uppåt- och nedåtgående trekanter där det finns statistiska säkerställda skillnader.

Så läses markeringarna i diagrammen

I diagrammen redovisas resultatet som en punktskattning (mörkare färgad ruta i antingen svart, grönt eller rött) där

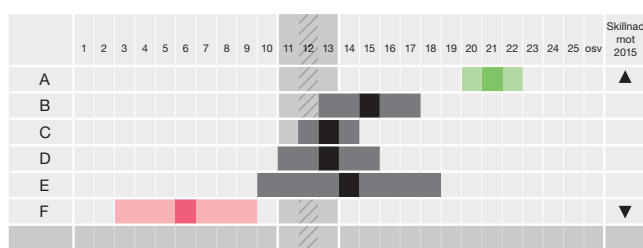
den ljusare färgskalan i samma nyans runt omkring anger det 95-procentiga konfidensintervallet. Det totala resultatet visas lodrätt i en gråskala där punktskattningen är streckad.

I exemplet nedan framgår det att det totala resultatet för samtliga utbildningar är 12 ± 1 . Det innebär att resultatet med 95 procents säkerhet ligger mellan 11 – 13 procent vilket också har markerats i den lodräta färgade kolumnen. Om man förenklar resonemanget hur man tolkar eventuella skillnader i diagrammet nedan kan man säga att där intervallen överlappar varandra som i B, C, D och E kan man inte urskilja skillnader mellan dessa bokstäver och inte heller jämfört med totalen (den lodräta markerade raden) då de överlappar den också.

Mellan A och övriga bokstäver och även totalen finns en statistiskt säkerställd skillnad som visar att A har ett signifikant bättre resultat än övriga bokstäver och jämfört med totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för totalen eller någon annan bokstavs intervall). Det motsatta gäller mellan F och övriga bokstäver. F har ett signifikant sämre resultat än övriga bokstäver och jämfört med totalen (eftersom de inte överlappar vare sig kolumnen för totalen eller någon annan bokstavs intervall).

Jämför vi alla bokstäver med totalen så ser vi att det bara är A och F som skiljer sig från totalen - A positivt och F negativt. Det framgår även att A har en positiv utveckling jämfört med 2015 och att resultatet är signifikant bättre medan det omvända gäller för B (se trikanterna).

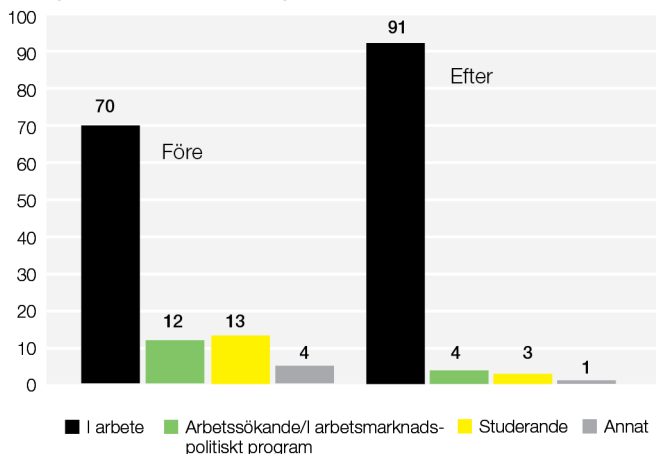
2. Yrkeshögskole- utbildning ger jobb

2.1 Andelen i arbete är den högsta hittills

Merparten har ett arbete året efter sin examen men många hade även arbete innan de påbörjade sin yrkeshögskoleutbildning. Anledningarna till att välja att påbörja en utbildning kan vara flera, kanske vill de byta arbete eller vidareutveckla sig inom sitt område. Andra har studerat, varit arbetssökande eller haft annan sysselsättning innan de påbörjade sin utbildning.

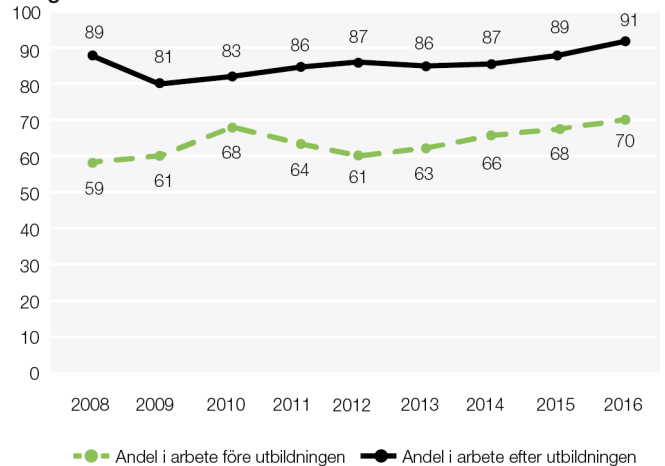
En yrkeshögskoleutbildning gör skillnad och merparten får arbete samtidigt som andelen arbetssökande, studerande och de som har annan sysselsättning mer än halveras, se diagram nedan.

Diagram 1. Sysselsättning före och efter examen (andel)

Andelen examinerade som har arbete året efter sin examen har varit både hög och stabil under många år och 2016 noterades den hittills högsta nivån, 91 procent. Även andelen som hade arbete före utbildningen har varit stabil mellan 60-70 procent under flera år, se diagram 2.

Diagram 2. Andel i arbete före och efter examen²

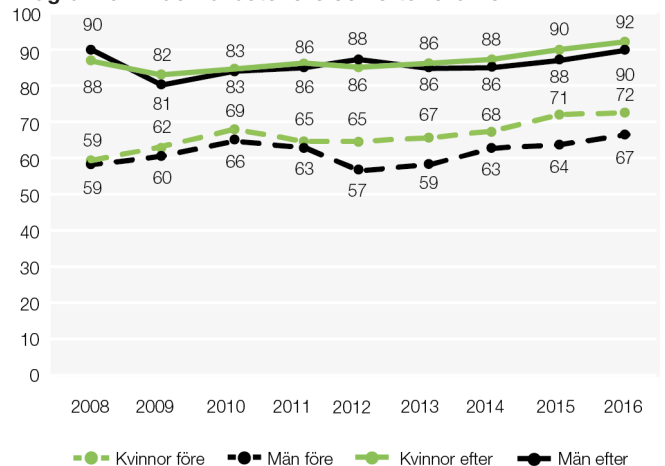
Procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter.

Av de som hade arbete är 87 procent anställda och 4 procent egenföretagare 2016. Andelen egenföretagare har varit densamma de senaste åren. Precis som tidigare år finns högst andel egenföretagare inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske där andelen är 31 procent.

2.1.1 Skillnaderna bland olika grupper jämnas ut efter examen

Generellt har kvinnor i högre grad än män ett arbete före utbildningen men efter examen har skillnaderna jämnats ut och andelen som har arbete är i stort sett lika. Det har sett ut så under flera år. Sedan 2012 har andelen som haft arbete innan utbildningen ökat årligen både för män och för kvinnor.

Diagram 3. Andel i arbete före och efter examen

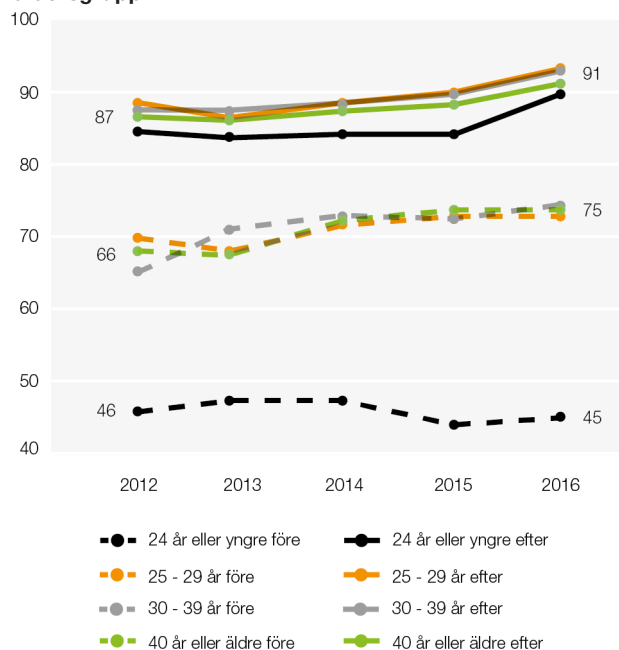
Procenttalen har en felmarginal på max ± 3 procentenheter, de senaste sex åren på max ± 1 procentenheter.

² Andelen är beräknad på de studerandes sysselsättning sex månader före utbildningen och deras sysselsättning året efter examen.

Liksom mellan könen utjämnas de skillnader som fanns före utbildningen mellan olika åldersgrupper. I den yngsta åldersgruppen har utbildningen gjort störst skillnad om man ser till hur många som hade arbete före och efter utbildningen, se diagram 4.

Förändringen för den lägsta gruppen i att ha arbete före och efter utbildningen är markant - 45 procentenheter jämfört med närmare 20 procentenheter för de övriga åldersgrupperna.

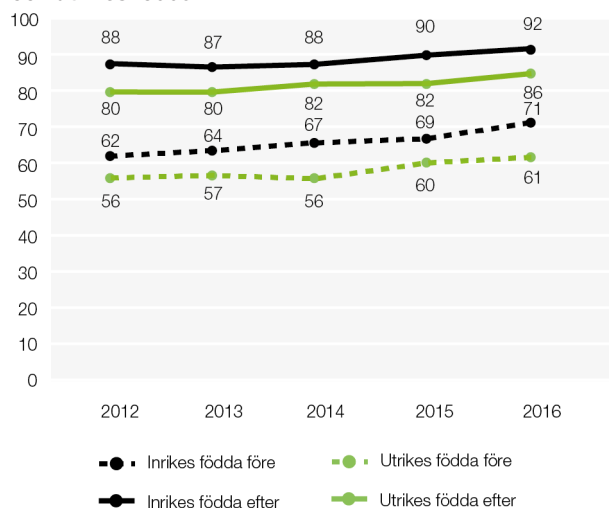
Diagram 4. Andel i arbete före och efter examen, åldersgrupp

Procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter.

Inrikes födda har i högre grad ett arbete både före och efter utbildningen jämfört med utrikes födda, där jämnas inte skillnaderna ut i samma utsträckning som för kön och åldersgrupper. Däremot är det precis som för den yngsta åldersgruppen, att det är bland de utrikes födda som den största skillnaden finns mellan andelen som har ett arbete före och efter utbildningen. Förändringen för utrikes födda är 25 procentenheter jämfört med 21 procentenheter för de inrikes födda.

Diagram 5. Andel i arbete före och efter examen för inrikes- och utrikes födda

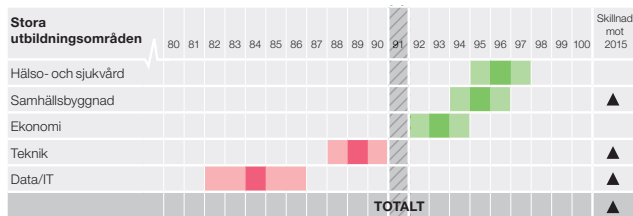

Procenttalen har en felmarginal på max ± 2 procentenheter.

2.1.2 Vissa skillnader finns mellan utbildningsområdena

En generell jämförelse visar att en hög andel av de examinerade i flera av utbildningsområdena har arbete men det är bland de större områdena³ som ökningarna mellan 2015 och 2016 skett.

Diagram 6. Andel i arbete inom stora utbildningsområden 2016

Tre områden har en högre andel i arbete jämfört med det totala resultatet. Det är Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Ekonomi, administration och försäljning. I alla tre områden har examinerade i hög grad haft arbete året efter examen och inom Hälsa- och sjukvård har andelen varit högre än det totala resultatet under de senaste fyra åren.

Tre av områdena har även en statistisk säkerställd ökning jämfört med 2015 och det är Data/IT, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning.

Även om andelen examinerade som har arbete från utbildningar inom de mellanstora eller små utbildningsområdena inte ökat mellan 2015 och 2016 så finns det ändå områden som har höga andelar, se diagram 7 och diagram 8.

Diagram 7. Andel i arbete inom mellanstora utbildningsområden 2016

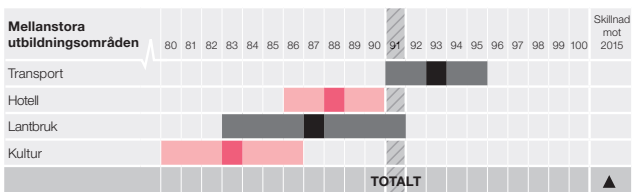
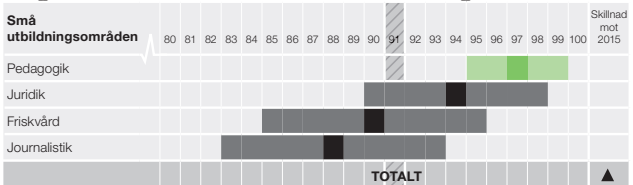

Diagram 8. Andel i arbete inom små utbildningsområden 2016

Inom Transporttjänster som tillhör de mellanstora områden har en hög grad av de examinerade haft arbete året efter sin examen. Resultaten har varit höga över tid även om resultatet för området inte skiljt sig mot det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Inom Hotell, restaurang och turism samt Kultur, media och design är det omvänt. Kultur, media och design har haft lägre resultat under flera av åren. Även Hotell, restaurang och turism har haft lägre resultat vissa år.

Inom Pedagogik och undervisning har merparten av de examinerade ett arbete året efter sin examen och så har det varit under längre tid. I de övriga områdena finns inga skillnader jämfört med det totala resultatet för samtliga områden, se diagram 8.

2.1.3 Få könsskillnader inom områdena

Det är få skillnader mellan män och kvinnor inom de olika utbildningsområdena vad gäller andelen som har arbete året efter sin examen. Det är bara inom Hotell, restaurang och turism som det finns en skillnad som är statistiskt säkerställd. Där har kvinnor i högre grad ett arbete året efter examen. I övriga områden finns inga säkerställda skillnader även om punktskattningarna skiljer en del mellan kvinnor och män.

Inom Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete, Pedagogik och undervisning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik har kvinnor i högre grad ett arbete efter examen jämfört med det totala resultatet för kvinnor. Det omvända gäller inom Data/IT, Kultur, media och design samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske. Detta gäller även över tid för Data/IT, Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete, och för Kultur, media och design.

Precis som bland kvinnorna är det lägre andel män inom Data/IT som har arbete efter examen jämfört med resultatet för män totalt sett. Inom områdena Hotell, restaurang och turism, Pedagogik och undervisning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik är det däremot en högre andel män som har arbete efter examen jämfört med det totala resultatet för män. Inom övriga utbildningsområden finns inga skillnader.

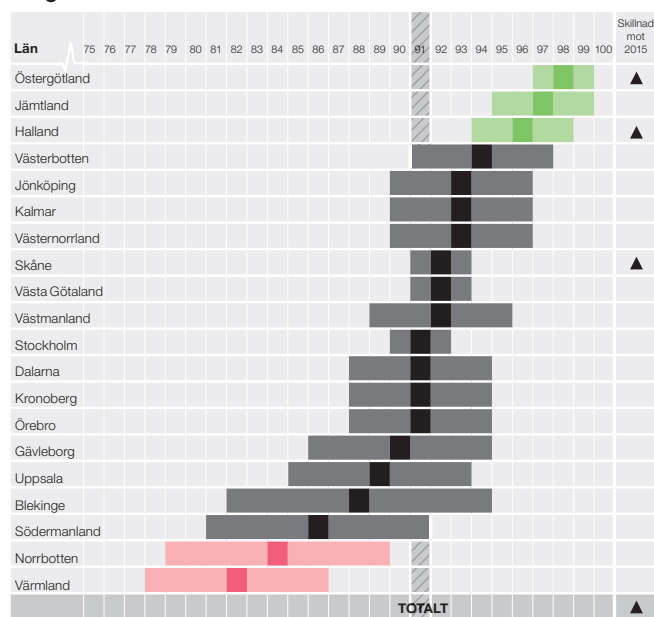
³ Utbildningsområden med mer än 1000 examinerade i undersökningen.

2.1.4 Resultat per region och län⁴

Mellan de tre regionerna Norra Sverige, Södra Sverige och Östra Sverige⁵ finns inga skillnader i andelen examinerade som hade arbete året efter sin examen trots att andelen ökat i både Norra- och Södra Sverige jämfört med 2015. Vissa skillnader finns mellan länen samt mellan länen och det totala resultatet, se diagram 9.

Det är viktigt att påpeka att man bör vara aktsam vid jämförelse mellan regioner och län bland annat på grund olika arbetsmarknader och olika utbildningsutbud.

Diagram 9. Examinerade 2015 som hade arbete 2016

Östra Sverige

Närmare 5 100 personer examinerades från utbildningar som bedrevs i regionen Östra Sverige under 2015 vilket utgör närmare 40 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen. I Östra Sverige ingår:

- Stockholm,
- Södermanland,
- Uppsala,
- Västmanland,
- Örebro,
- Östergötland.

Det finns inga skillnader mellan länen i regionen och inte heller mellan länen och det totala resultatet i hur stor andel av de examinerade som har arbete året efter examen med undantag för i Östergötland. Där har examinerade i högre grad ett arbete jämfört med övriga län och även jämfört med det totala resultatet.

⁴ Region och län avser den region och det länet där studierna bedrivs.

⁵ Regionerna delas in utifrån NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) som är EU:s hierarkiska regionindelning och som används inom EU för statistikredovisning. I rapporten redovisas regionerna efter NUTS2 där Sverige delas in i tre regioner; Östra Sverige, Södra Sverige och Norra Sverige. För mer information, se scb.se

Östergötland är det enda länet i regionen där en högre andel hade arbete efter examen 2016 jämfört med 2015. Inga utbildningsområden i regionen utmärker sig jämfört med resultatet för respektive utbildningsområde som helhet.

Södra Sverige

I Södra Sverige ingick drygt 5 800 examinerade vilket motsvarar 46 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen. I Södra Sverige ingår:

- Blekinge,
- Halland,
- Jönköping,
- Kalmar,
- Kronoberg,
- Skåne,
- Västra Götaland.

En högre andel examinerade i regionen hade arbete året efter sin examen 2016 jämfört med 2015. Det finns inga skillnader mellan länen i hur stor andel av de examinerade som har arbete året efter examen med undantag för i Halland. Där hade en högre andel arbete och andelen var även högre jämfört med det totala resultatet och jämfört med 2015. Även Skåne hade en högre andel arbete jämfört med 2015, men där finns inga skillnader gentemot det totala resultatet.

Två områden utmärker sig i regionen – Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik. Examinerade från Data/IT hade i högre grad ett arbete jämfört med den totala andelen för utbildningsområdet i helhet, cirka 94 procent jämfört med 84 procent. Det motsatta gäller för Samhällsbyggnad och byggt teknik där andelen var cirka 88 procent jämfört med 95 procent.

Norra Sverige

I Norra Sverige ingick 1 850 examinerade vilket motsvarar 14 procent av samtliga i undersökningen. I Norra Sverige ingår:

- Dalarna,
- Gävleborg,
- Jämtland,
- Norrbotten,
- Värmland,
- Västerbotten,
- Västernorrland.

En högre andel examinerade i regionen hade arbete 2016 jämfört med 2015. Vissa skillnader finns mellan länen. I Jämtlands län har en högre andel arbete jämfört med flera av de övriga länen och även jämfört med det totala resultatet. Det motsatta gäller för Norrbotten och Värmland. Det enda utbildningsområdet i regionen som utmärker sig är Data/IT där en lägre andel examinerade har arbete jämfört med den totala andelen för utbildningsområdet som helhet.

2.1.5 Drygt hälften arbetar hos en arbetsgivare där de gjort sin LIA-kurs⁶ – få återgår till tidigare arbetsgivare

Drygt hälften av de examinerade som har arbete hade genomfört någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare. Andelen är i likhet med 2015. Män hade i något högre grad genomfört någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare. Detsamma gäller inrikes födda.

Inom två utbildningsområden; Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Transporttjänster hade en högre andel av de som hade arbete genomfört någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare jämfört med det totala resultatet. Inom Friskvård och kroppsvård, Hotell, restaurang och turism, Kultur, media och design, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt inom Säkerhetstjänster är förhållandet det motsatta.

Totalt gick 14 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen och högst andel fanns, precis som tidigare, inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (29 %) och Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske (19 %). Andelen examinerade som återgick till sin tidigare arbetsgivare är i nivå med tidigare år.

⁶ Lärande i arbete (LIA) är en del av arbetslivets medverkan inom YH-utbildningarna. Under LIA-perioderna ska den studerande under handledning på en arbetsplats tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa sina kunskaper i en verklig arbetssituation.

2.1.6 Många får arbete fort

Majoriteten av de examinerade som fick arbete efter examen fick det fort. Redan innan utbildningen avslutades eller senast inom en månad efter examen hade närmare 80 procent ett arbete. Det är en högre andel än förra året då andelen var cirka 70 procent. Inom ett halvår hade drygt 90 procent fått ett arbete.

Viss skillnad finns mellan olika grupper. En högre andel av kvinnorna fick arbete fortare. Likaså inrikes födda. Resultaten tyder också på att det tog lite längre tid för personer som var 40 år eller äldre att få arbete jämfört med övriga åldersgrupper.

Viss skillnad finns mellan utbildningsområdena. Inom Friskvård och kroppsvård, Hotell, restaurang och turism, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske och inom Pedagogik och undervisning var det en högre andel som hade arbete inom ett halvår efter examen jämfört med det totala resultatet. Inom Data/IT, Journalistik, Kultur, media och design, Säkerhetstjänster och Teknik och tillverkning var förhållandet det omvända.

2.1.7 Merparten anser att utbildningen var en förutsättning för att få arbete

Sex av tio examinerade uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete. Ytterligare två av tio uppgav att den till viss del var en förutsättning.

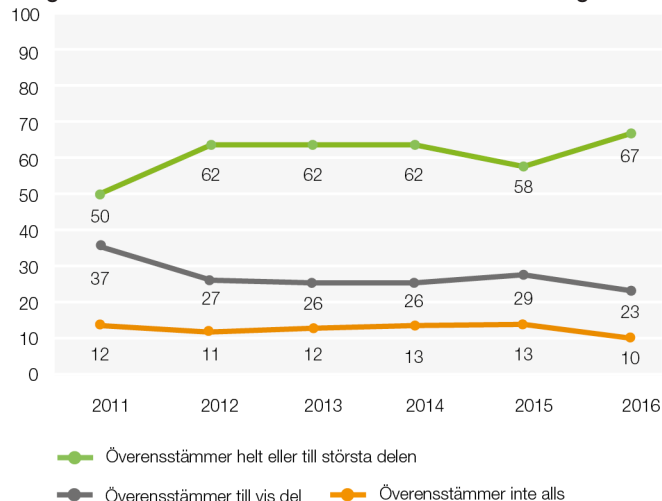
Högst andel som uppgav att utbildningen helt eller till stor del var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete fanns inom Pedagogik och undervisning och inom Transporttjänster. Lägst andel fanns inom Hotell, restaurang och turism och inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske. Även inom Teknik och tillverkning var det en lägre andel.

2.2 Andel där arbete överensstämmer med utbildningen är den högsta hittills

Andelen examinerade som uppgett att de hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen minskade under 2015 för att sedan öka 2016, från 58 procent till 67 procent, se diagram 10. Andelen är den högsta hittills. Samtidigt har andelen som uppgett att arbetet överensstämmer till viss del med utbildningen i stället minskat. Likaså har andelen som uppgett att de inte har ett arbete som överensstämmer alls med utbildningen minskat vilket är första gången sedan 2012 och är nu 10 procent.

Precis som tidigare år uppgav de som svarat att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete som främsta orsaken. Därefter uppgav de att de saknar den erfarenhet som krävs och att det är svårt för dem att få ett arbete där de vill bo. Män har i högre grad uppgett att de saknar den erfarenhet som krävs för att få arbetet medan kvinnor i högre grad valt att stanna kvar på sitt tidigare jobb.

Diagram 10. Arbetets överensstämmelse med utbildningen

Procenttalen har en felmarginal på max \pm 1 procentenheter.

Om vi breddar frågan till att inte enbart handla om själva arbetets överensstämmelse med utbildningen utan att även innefatta arbete inom områden som utbildningen var riktad mot är det en ännu högre andel som uppger att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot, 72 procent. Precis som i frågan om arbetets överensstämmelse finns en marginell skillnad mellan kvinnor och män. Kvinnor uppger i högre grad att det har ett arbete inom något eller några av de områden som utbildningen var riktad mot.

Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning är andelen något högre för de som svarar att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot jämfört med de som svarat att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen. I övriga områden går det inte att urskilja några skillnader. Att andelen är högre inom dessa områden skulle kunna bero på att utbildningsområdena är bredare än vissa andra och att det möjliggör för de examinerade att arbeta inom området men kanske inte inom just det arbetet utbildningen specifikt var riktad mot.

Det skulle till exempel kunna vara så att man vidareutbildat sig inom Hälso- och sjukvård men att det ännu inte utanförserats någon ledig tjänst inom det vilket gör att man arbetar med annat inom vården tills det att en ledig tjänst utlyses. Inom ekonomi kanske man arbetar med annat yrke men nyttjar delar av sin utbildning i arbetet. Frågan är ny för i år och kan därför inte jämföras med tidigare år.

2.2.1 Den ökade överensstämmelsen har främst skett bland de större utbildningsområdena

Ökningen av andelen examinerade som uppgett att deras arbete överensstämde helt eller till största delen med deras utbildning har ökat i flera områden, speciellt i de större utbildningsområdena jämfört med 2015, se diagram 11.

I fyra av de fem större områdena har andelen ökat jämfört med 2015. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete är det enda område där andelen är högre än det totala resultatet. Teknik och tillverknings resultat ligger mycket lägre jämfört med det totala resultatet. Området har haft låga resultat över tid och det finns inga säkerställda skillnader mot 2015 även om andelen ökat några procentenheter. För mer utförlig beskrivning av de fem stora utbildningsområdena, se kapitel 3.

Bland de mellanstora områdena var Transporttjänster det enda området där en högre andel examinerade uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen jämfört med det totala resultatet. För Hotell, restaurang och turism var resultatet det omvända och området har haft lägre resultat under flera år. Kultur, media och design var det enda området bland de mellanstora områdena där det fanns skillnader jämfört med 2015. En högre andel uppgav att deras arbete överensstämde helt eller till största delen. Däremot skiljde sig inte områdets resultat mot det totala resultatet för samtliga områden, se diagram 12.

Det var endast inom Pedagogik och undervisning som en högre andel uppgett att deras arbete överensstämde helt eller till största delen jämfört med det totala resultatet. Jämfört med 2015 finns inga skillnader⁷.

Diagram 11. Andelen examinerade som hade arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen

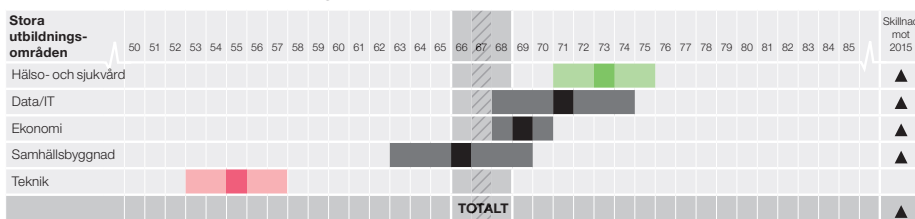
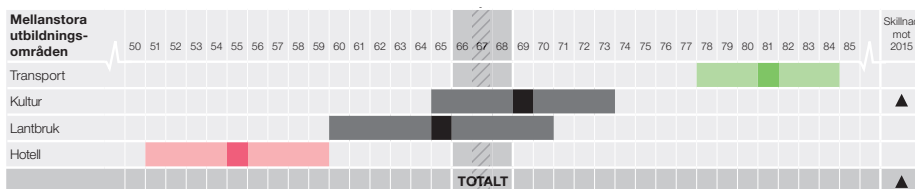

Diagram 12. Andelen examinerade som hade arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen

⁷ Inom de små utbildningsområdena visas inget diagram då konfidensintervallen är allt för stora.

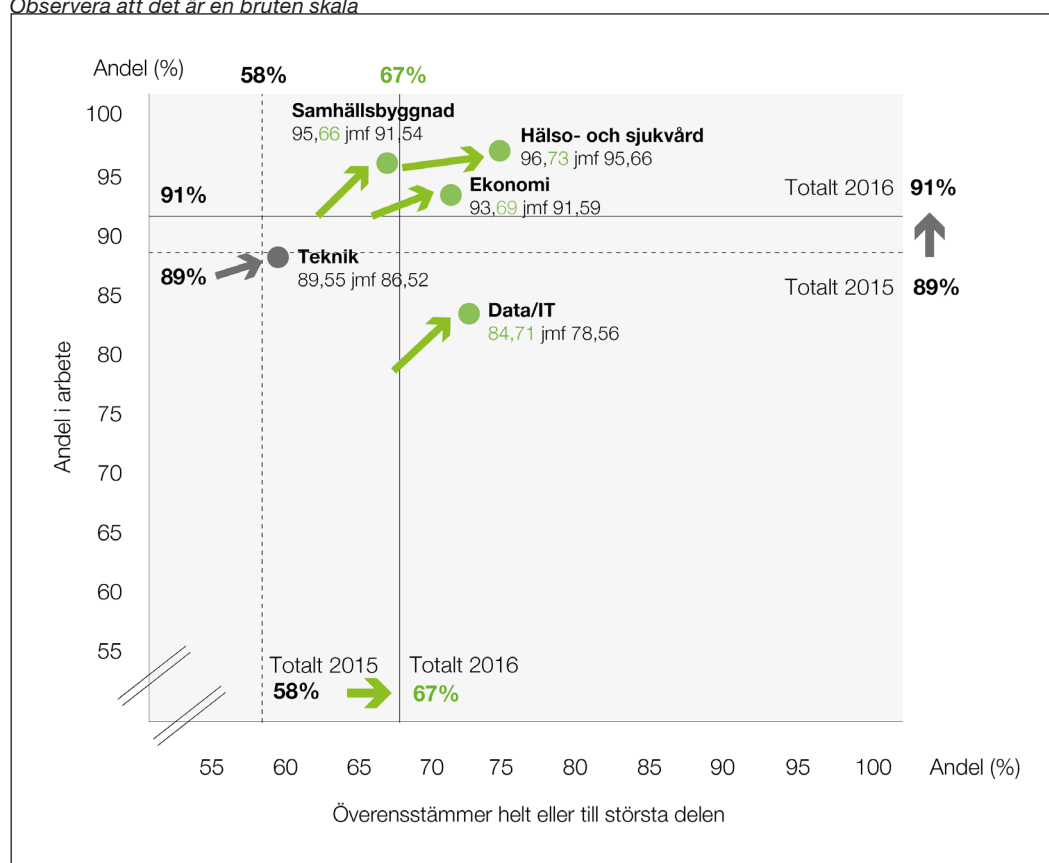
Utvecklingen inom de mellanstora eller små områdena mellan 2015-2016 har inte påverkat den totala ökningen av överensstämmelsen mellan arbete och utbildningen i någon större utsträckning. Anledningarna är flera, framförallt att de har betydligt färre examinerade vilket gör att antalet inte påverkar tillräckligt för att det ska bli någon skillnad på totalen. Merparten ligger också i nivå med det totala resultatet och utvecklingen har inte varit så stor i procentenheter sedan föregående år.

Tillsammans är det främst den positiva utvecklingen inom fyra av de stora områdena som bidragit till att en högre andel examinerade har ett arbete som överensstämmer helt eller till viss del med utbildningen än tidigare.

Nedan illustreras förändringen inom de fem stora utbildningsområdena mellan 2015 och 2016. I diagrammet kan man utläsa att de områden som är placerade högt upp och till höger har höga resultat, medan de som är placerade långt ned och till vänster har låga. En lodrät förflyttning betyder en förändring i andelen i arbete, en förflyttning i sidled betyder en förändring i överensstämmelsen mellan arbete och utbildning. Grönt betyder en positiv förändring med mer än fem procentenheter. I parenteserna finns värden för både 2015 och 2016 där 2016 års värden står först.

Diagram 13. Förändring inom de fem stora utbildningsområdena mellan 2015-2016

Observera att det är en bruten skala

2.2.2 Få könsskillnader inom utbildningsområdena men vissa skillnader mellan områden och totala resultatet för könen

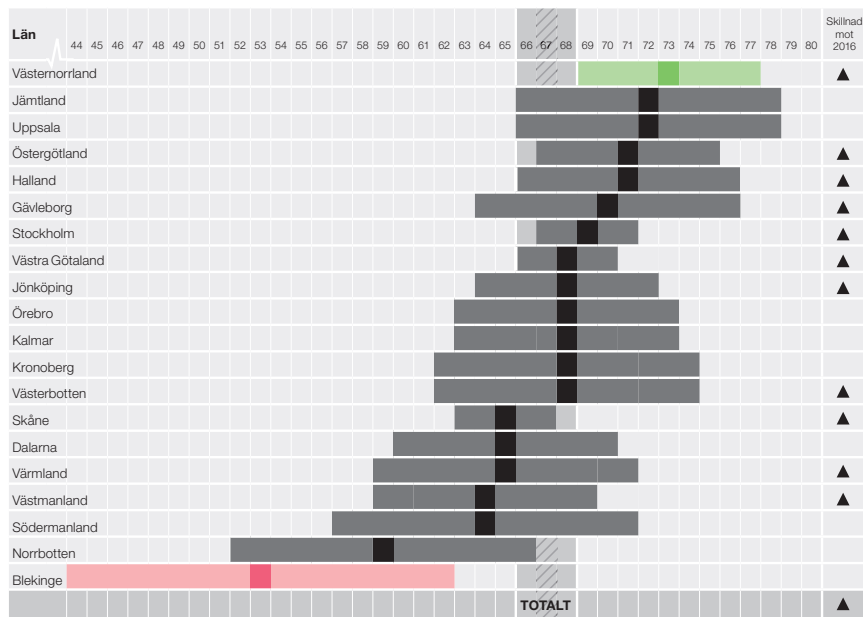
Det finns få skillnader inom områdena vad gäller andelen män och kvinnor som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen. Ekonomi, administration och försäljning och Teknik och tillverkning är de enda områden där det finns en skillnad mellan könen. En högre andel kvinnor har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen jämfört med män. Det motsatta gäller inom Teknik och tillverkning.

2.2.3 Överensstämmelsen har ökat inom alla regioner och i merparten av länen

Överensstämmelsen mellan arbetet och utbildning har ökat i alla regioner och i merparten av alla län jämfört med 2015, se diagram 14. Det är däremot få signifikanta skillnader mellan länen då konfidensintervallen överlappar varandra i merparten av länen.

Utöver det framgår det i diagrammet att två län har resultat som skiljer sig mot det totala resultatet 2016. Västernorrlands län har ett högre resultat medan Blekinge har det omvända.

Diagram 14. Andelen examinerade som hade arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen

2.2.4 Nio av tio har fått lära sig det de behöver för arbetet

Nio av tio examinerade uppger att de fått lära sig vad de behöver på sin utbildning för att utföra sitt nuvarande arbete. Drygt hälften uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver. Ytterligare 40 procent uppger att till viss del medan 10 procent uppger att de inte alls fått lära sig det de behöver. Kvinnor uppger i högre grad än män att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver, 53 procent jämfört med 45 procent.

Det finns en variation mellan utbildningsområdena. Inom fyra områden; Friskvård och kroppsvård, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Pedagogik och undervisning samt Transporttjänster uppger de examinerade i hög grad att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de för att utföra sitt nuvarande arbete. Resultatet är högre än det totala resultatet. Det omvända råder inom Hotell, restaurang och turism, Journalistik och information, Juridik, Samhällsbyggnad och byggteknik samt inom Teknik och tillverkning. Det är främst inom Hotell, restaurang och turism, Teknik och tillverkning samt Journalistik och information som de examinerade uppgett att de inte alls fått lära sig det de behöver för att utföra sitt nuvarande arbete. Andelen varierar mellan cirka 14-16 procent.

2.2.5 Majoriteten använder det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete

Majoriteten använder sig också av det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete. Nästan hälften av de examinerade, något fler kvinnor än män, uppger att de helt eller i stor utsträckning använder sig av det de lärde sig på utbildningen. Ytterligare 40 procent uppger att de till viss del använder sig av det de lärt sig i arbetet medan 8 procent uppger att de inte alls använder sig av det de lärt sig.

Det finns en variation mellan utbildningsområdena. Inom fyra områden: Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske, Pedagogik och undervisning samt Transporttjänster uppger de examinerade i högre grad att de använder sig av det som de lärt sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete jämfört med det totala resultatet. Det omvända råder inom Hotell, restaurang och turism, Journalistik och information, Juridik samt inom Teknik och tillverkning.

Det är främst inom Hotell, restaurang och turism, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt inom Teknik och tillverkning som de examinerade uppger att de inte alls använder sig av det de lärt sig i sitt nuvarande arbete. Andelen varierar mellan 13-14 procent.

2.2.6 Mer kvalificerade arbetsuppgifter efter utbildning

Två av tre examinerade som hade arbete uppger att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter sin utbildning vilket är i likhet med 2015. Män i högre grad än kvinnor – 72 procent jämfört med 66 procent. Den största skillnaden finns bland olika åldersgrupper där de som är 40 år eller äldre i mindre utsträckning än övriga fått mer kvalificerade arbetsuppgifter, 54 procent jämfört med mellan 69-76 procent.

Variationen är stor mellan utbildningsområdena. I de fem största utbildningsområdena varierade andelen som fått mer kvalificerade arbetsuppgifter mellan 64-74 procent. Examinerade inom Ekonomi, administration och försäljning, Juridik och Samhällsbyggnad har i högre grad fått mer kvalificerade arbetsuppgifter efter sin utbildning jämfört med det totala resultatet. Det omvända gäller inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske och inom Pedagogik och undervisning.

2.2.7. Nio av tio är nöjda med utbildningen

Närmare nio av tio examinerade uppger att de är nöjda (mycket nöjd + ganska nöjd) med sin utbildning som helhet vilket är detsamma som tidigare år. Kvinnor är i något högre grad mer nöjda än män men skillnaden är marginell. Bland de olika åldersgrupperna samt bland inrikes- och utrikes födda går det inte att urskilja några skillnader.

Däremot finns det viss variation mellan utbildningsområdena. Inom fem utbildningsområden är de examinerade mer nöjda jämfört med det totala resultatet för samtliga områden. Det är inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske, Transporttjänster, Friskvård och kroppsvård samt inom Juridik. Inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske och inom Friskvård och kroppsvård har nöjdheten ökat jämfört med 2015.

Det omvända gäller för Data/IT, de examinerade är mindre nöjda än i övriga områden. Det gäller även för Teknik och tillverkning trots att nöjdheten ökat jämfört med 2015. Det är endast i dessa områden som nöjdheten är lägre än det totala resultatet för samtliga utbildningsområden.

Diagram 15. Examinerades nöjdhet inom de stora utbildningsområdena

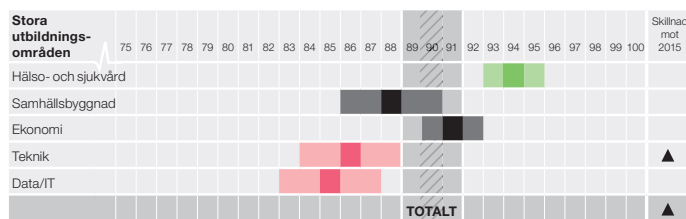

Diagram 16. Examinerades nöjdhet inom de mellanstora utbildningsområdena

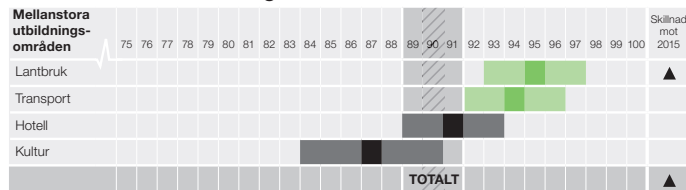
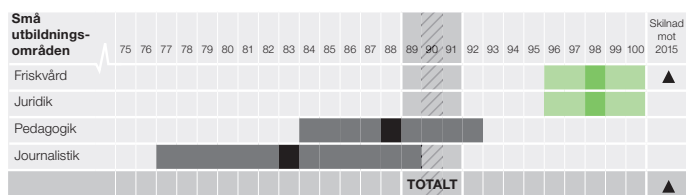
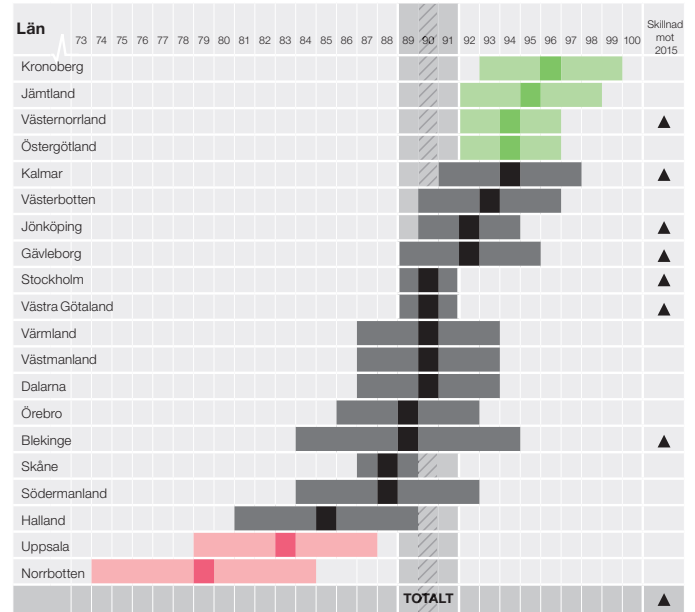

Diagram 17. Examinerades nöjdhet inom de små utbildningsområdena

Examinerade är mer nöjda i fyra av länen jämfört med det totala resultatet. Det är i Jämtlands-, Kronobergs-, Västernorrlands- och Östergötlands län. Även tidigare år har Jämtland, Kronoberg och Östergötland haft en högre andel examinerade som var nöjda.

Diagram 18. Examinerades nöjdhet med utbildningen efter län

Nöjdheten har ökat i flera av länen jämfört med 2015. I sju län har nöjdheten ökat. I Västernorrland har också en högre andel examinerade uppgett att de är nöjda med utbildningen som helhet jämfört med det totala resultatet. I de övriga sex länen; Kalmar-, Jönköpings-, Gävleborg-, Stockholm-, Västra Götaland- och Blekinge län skiljer sig inte resultatet från det totala resultatet även om det är en ökning inom länet jämfört med 2015.

3. Redovisning per utbildningsområde

3.1 De fem stora utbildningsområden

Till de stora utbildningsområdena hör områden med mer än 1 000 examinerade. Dessa är:

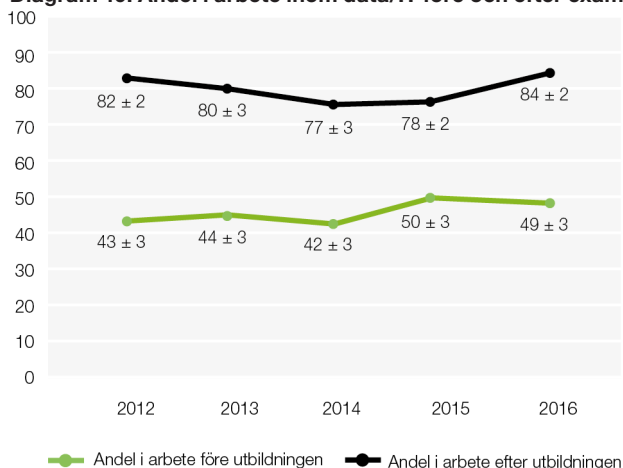
- Data/IT,
- Ekonomi, administration och försäljning,
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete,
- Samhällsbyggnad och byggteknik,
- Teknik och tillverkning.

Totalt ingår drygt 10 000 examinerade från dessa fem områden i undersökningen vilket utgör 79 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

3.1.1 Data/IT

Cirka 80 procent av de som examinerats från utbildningar inom Data/IT har arbete året efter sin examen. Andelen har varit stabil över tid men den har varit lägre än det totala resultatet (runt 90 procent) under en längre period. Det har inte funnits några skillnader mellan kvinnor och män vad gäller andelen i arbete under de senaste fyra åren. Däremot har inrikes födda i högre grad än utrikes födda haft ett arbete under 2015-2016.

Diagram 19. Andel i arbete inom data/IT före och efter examen

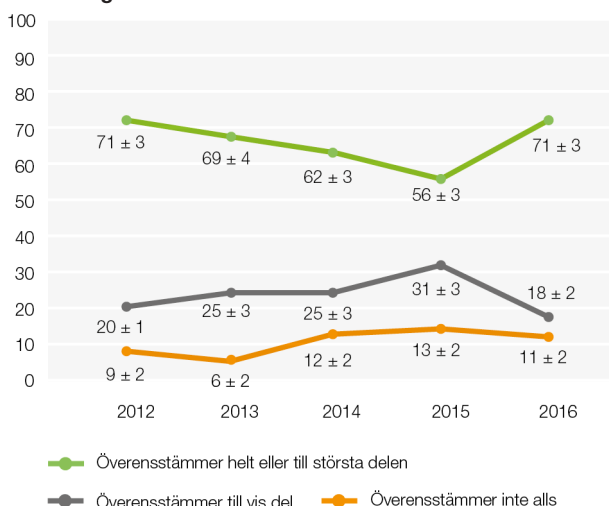

Inom området ryms systemvetenskapliga utbildningar, utbildningar inom datoranvändning och övriga datautbildningar. Inom dessa finns inriktningar mot bland annat programmering av olika slag, utvecklare av olika slag, speldesign, grafisk design med mera.

Det finns inga större skillnader mellan inriktningarna vad det gäller andelen examinerade som fått arbete på SUN4-nivå under de senaste fyra åren. På den mer detaljerade nivån (SUN5) är det svårt att uttala sig om resultaten för de olika inriktningarna då flera utbildningar är små.

Området har under tidigare år haft en hög andel examinerade som haft ett arbete som överensstämde helt eller till största delen, runt 70 procent vilket har varit högre än det totala resultatet. Under 2014-2015 sjönk dock andelen och hamnade i nivå med det totala resultatet. Nu har andelen ökat till samma nivå igen men skiljer sig däremot inte mot det totala resultatet eftersom det också ökat sista året. Andelen som uppgett att arbetet inte överensstämde alls har legat på samma nivå de senaste tre åren, se diagram nedan.

Diagram 20. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Data/IT

Det finns inga skillnader mellan inriktningarna och inte heller mellan könen. Däremot kan man säga att överlag är det en högre andel examinerade som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen inom alla inriktningar jämfört med 2015 men som också var det år där andelen var lägst.

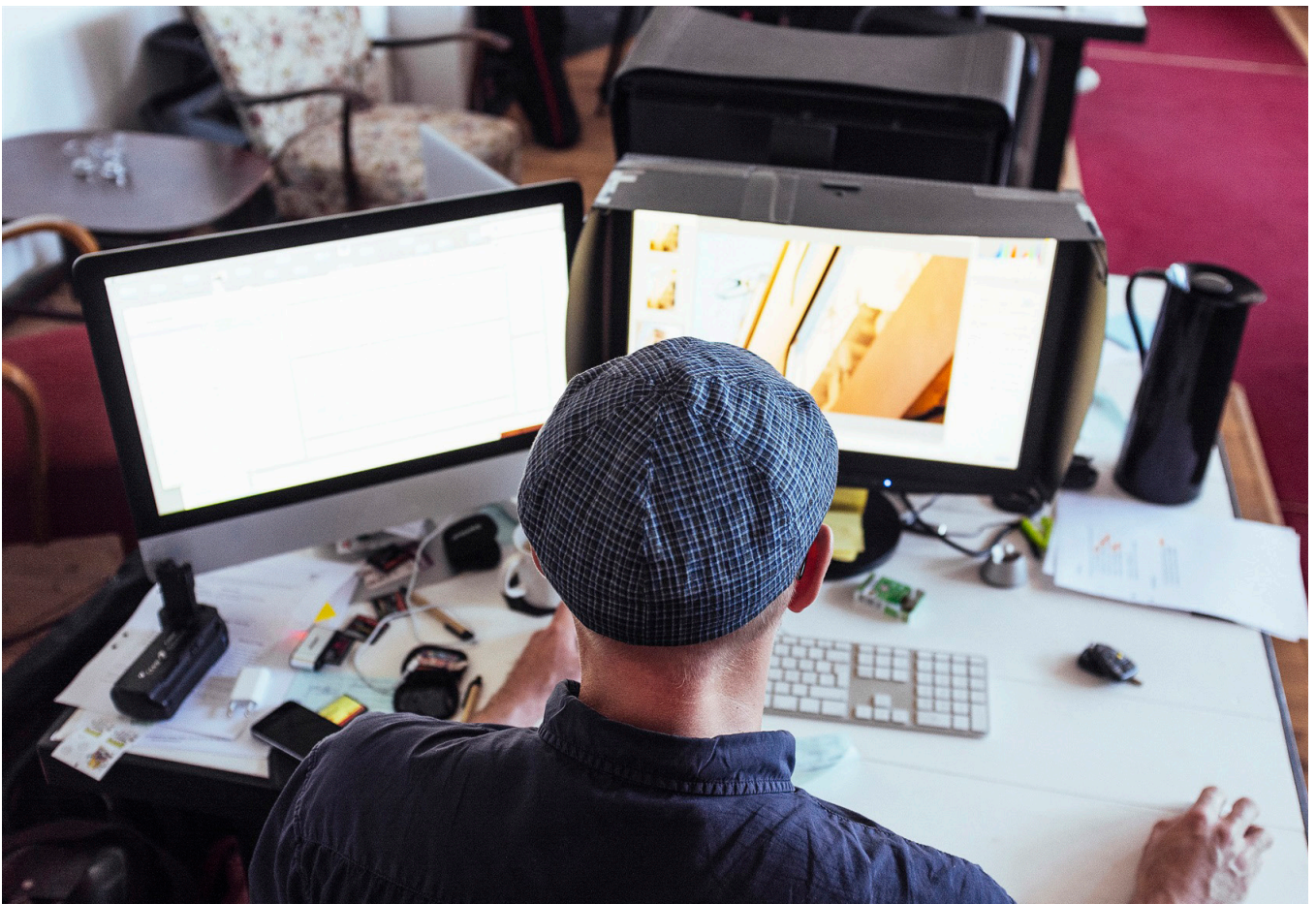
Det går inte att urskilja någon skillnad mellan resultatet på den nya bredare frågan om de arbetade inom något av områdena som yrkeshögskoleutbildningen var riktad mot jämfört med frågan om arbetets överensstämmelse med utbildningen. Andelen är i stort sett på samma nivå som de som uppgett att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Närmare två tredjedelar av de som uppgett att de inte alls hade ett arbete som överensstämde uppger som främsta orsak att de saknar den erfarenhet som krävs för att få ett arbete. Att det var svårt att överhuvudtaget få ett arbete framträdde också som en av de främsta orsakerna.

Hälften uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete och ytterligare 32 procent har uppgett till viss del. Andelen som uppger att de använder sig av det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete är i stort sett densamma. Båda resultaten är i nivå med de totala resultaten.

Två av tre examinerade uppger att de tycker att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete vilket är i nivå med det totala resultatet. Andelen examinerade som uppger att de är nöjda med utbildningen är 85 procent vilket är något lägre än det totala resultatet som är 90 procent.

För examinerade från utbildningar inom detta område tog det lite längre tid att få ett arbete än för examinerade i flera av de andra områdena. Andelen som hade ett arbete inom en månad efter examen är betydligt lägre än det totala resultatet, 66 procent jämfört med 79 procent. Andelen är även lägre för de som fått arbete inom ett halvår.

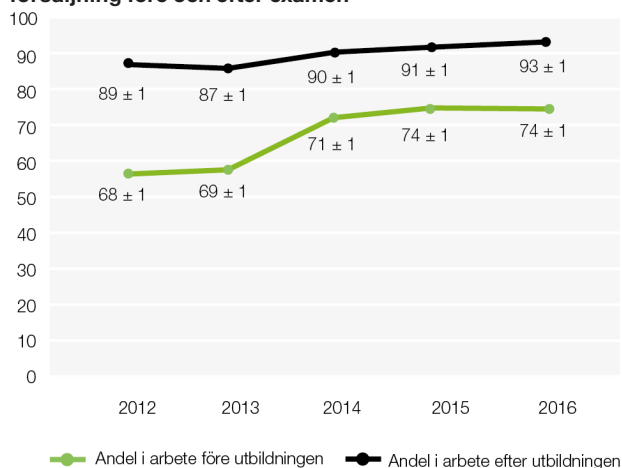
Hälften arbetade hos en arbetsgivare de genomfört en LIA-kurs hos vilket även det är i nivå med det totala resultatet. Få återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.1.2 Ekonomi, administration och försäljning

Merparten av de examinerade från utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning har arbete året efter deras examen. Andelen har varit hög och legat stabilt runt 90 procent de senaste åren vilket är i nivå med det totala resultatet. Det finns ingen skillnad mellan kvinnor och män. Däremot har inrikes födda i högre grad ett arbete jämfört med utrikes födda och har så varit de tre senaste åren.

Diagram 21. Andel i arbete inom Ekonomi, administration och försäljning före och efter examen

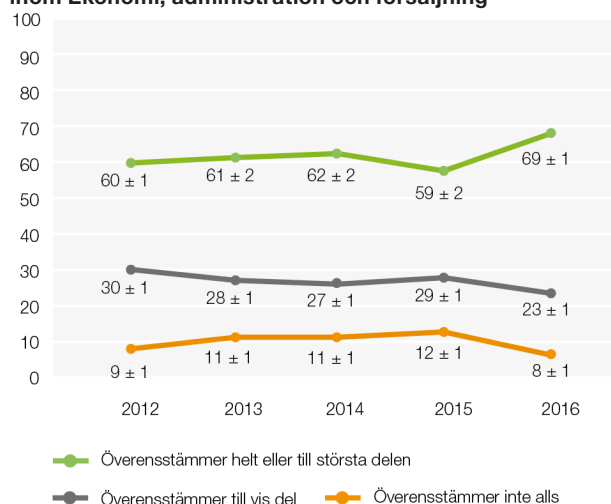

Inom området ryms bland annat inriktningar såsom företagsekonomi, försäljning, marknadsföring, bank, redovisning och läkarsekreterare. Det finns inte några större skillnader mellan inriktningarna vad det gäller andelen som fått arbete. Möjligen kan man säga att utbildningar till läkarsekreterare legat något högre än övriga.

Andelen som uppgett att arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen har legat runt 60 procent under åren men ökade till cirka 69 procent under 2016. Nivån under åren är i nivå med det totala resultatet.

Kvinnor har under de senaste tre åren i högre grad haft ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen jämfört med män.

Diagram 22. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Ekonomi, administration och försäljning

En viss variation finns mellan inriktningarna gällande överensstämmelsen. De som gått en utbildning inom bank, försäkring och finansiering, redovisning och beskattning, läkarsekreterare samt företagsekonomi, handel och administration har i högre grad ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen under flera av åren jämfört med det totala resultatet för området.

Om vi breddar frågan till att innefatta områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen är det en ännu högre andel som uppger att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot, 73 procent jämfört med 69 procent. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Drygt hälften av de som har arbete uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete och ytterligare 40 procent har uppgett till viss del. Andelen som uppger att de använder sig av det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete är i stort sett den samma. Resultatet är i nivå med det totala resultatet. Merparten, drygt nio av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet.

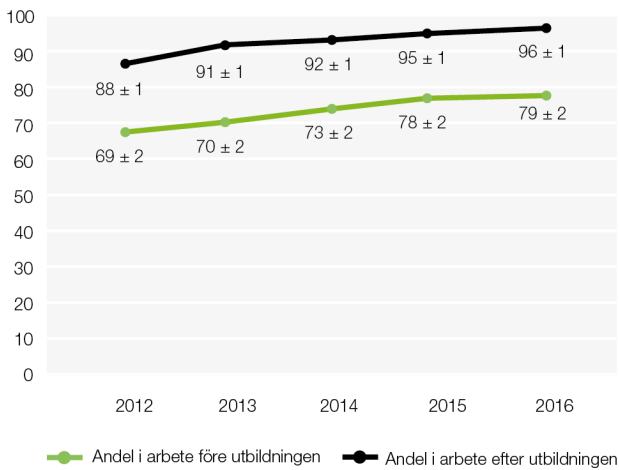
Inom detta område fick majoriteten ett arbete fort. Åtta av tio hade arbete inom en månad efter examen och drygt nio av tio inom ett halvår vilket är i nivå med det totala resultatet.

Drygt hälften hade arbete hos den arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket även det är i nivå med det totala resultatet. Cirka 10 procent återgår till sin tidigare arbetsgivare vilket är en något lägre nivå än i flera av de andra områdena.

3.1.3 Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Nästan alla examinerade från utbildningar inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har arbete året efter deras examen. Andelen har varit hög och stabil mellan cirka 88 – 96 procent de senaste åren. Det finns ingen skillnad mellan kvinnor och män. Inte heller mellan inrikes- och utrikes födda.

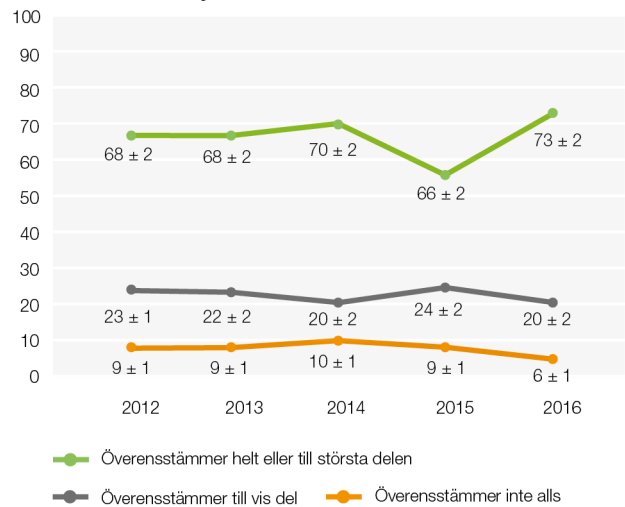
Diagram 23. Andel i arbete inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete före och efter examen

Inom området finns många olika inriktningar bland annat omvårdnadsutbildningar med olika fokus, tandsköterskeutbildning, tekniskt inriktad vårdutbildning, utbildning inom farmaci och social omsorgsutbildning. Det finns inte några större skillnader mellan de olika inriktningarna vad det gäller andelen som fått arbete. Examinerade från utbildningar inom farmaci har i något lägre grad än övriga ett arbete trots att många ändå har ett arbete.

Drygt sju av tio har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen. Det finns inte några skillnader mellan könen när det gäller överensstämmelsen mellan arbetet och utbildningen, däremot finns det en viss variation mellan inriktningarna. Möjligen skulle man kunna säga att examinerade från vissa av omvårdnadsutbildningarna under flera av åren i lägre grad har haft ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen jämfört med det totala resultatet för området.

Diagram 24. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen är det en ännu högre andel som uppger att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot, 78 procent jämfört med 73 procent. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Sex av tio uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete vilket är en högre andel jämfört med det totala resultatet. Ytterligare 33 procent uppger till viss del. Lika stor andel uppger också att de i samma utsträckning använder sig av det de lärde sig på utbildningen i sitt nuvarande arbete. Merparten, drygt nio av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet.

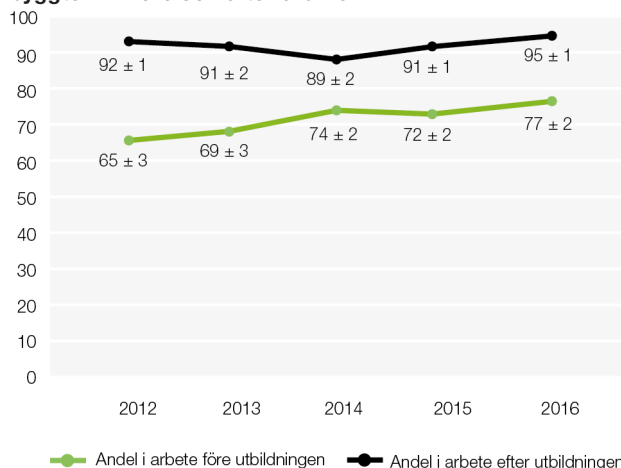
Tiden det tagit för de examinerade att få arbete efter examen har gått fortare inom detta område än vad det gjort totalt sett för övriga områden. Närmare nio av tio hade arbete inom en månad efter examen och nästan alla inom ett halvår. Motsvarande för det totala resultatet är att åtta av tio har arbete inom en månad och drygt nio av tio inom ett halvår.

Drygt hälften hade ett arbete hos den arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket även det är fler än för det totala resultatet. Inom detta område finns den högsta andelen som återgår till sin tidigare arbetsgivare - 29 procent (jämfört med 14 procent för det totala resultatet). Andelen har varit hög de senaste åren och har varierat mellan 29-34 procent.

3.1.4 Samhällsbyggnad och byggt teknik

Merparten av de examinerade från utbildningar inom Samhällsbyggnad och byggt teknik har haft arbete året efter deras examen under flera år. Andelen har legat hög och stabilt mellan cirka 89 – 95 procent de senaste åren. Det finns ingen skillnad mellan kvinnor och män under åren med undantag för 2014 då färre kvinnor hade arbete. Inrikes födda hade i högre grad ett arbete 2016 jämfört med utrikes födda.

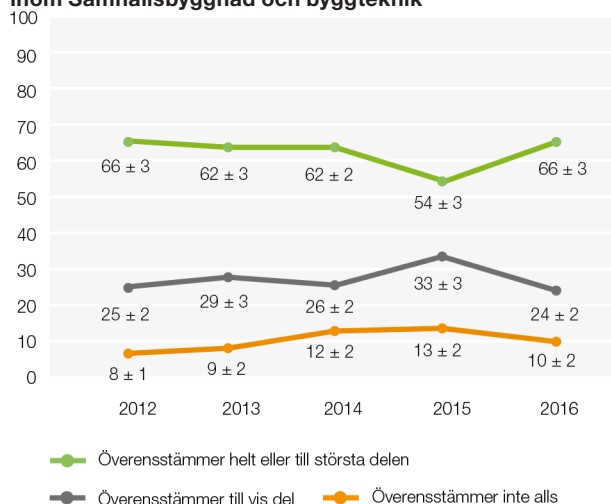
Diagram 25. Andel i arbete inom Samhällsbyggnad och byggt teknik före och efter examen

Inom området finns flera olika inriktningar bland annat inriktningar mot samhällsbyggnad, byggnadsarbetare, VVS och betong-, anläggnings- och vägarbete. Det finns inte några större skillnader mellan inriktningarna vad det gäller andelen som fått arbete efter examen.

Andelen som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen är i nivå med det totala resultatet och har så varit över tid. Nivån sjönk dock under 2013-2015 och var som lägst 2015. Under det senaste året har nivån ökat, från cirka 54 procent till cirka 66 procent och är nu i nivå med 2012. Det finns inga skillnader mellan könen, inte heller mellan inrikes födda och utrikes födda.

Diagram 26. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Samhällsbyggnad och byggt teknik

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetet överensstämelse med utbildningen är det en högre andel som uppger att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot, 73 procent jämfört med 66 procent. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Närmare 40 procent uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete. Ytterligare 51 procent uppger till viss del. När det gäller användningen av det man lärt sig uppger 42 procent att de helt eller i stor utsträckning använder sig av det de lärt sig på utbildningen och ytterligare 46 procent uppger att de använder sig av det till viss del. Merparten, närmare nio av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet och tyckte att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete.

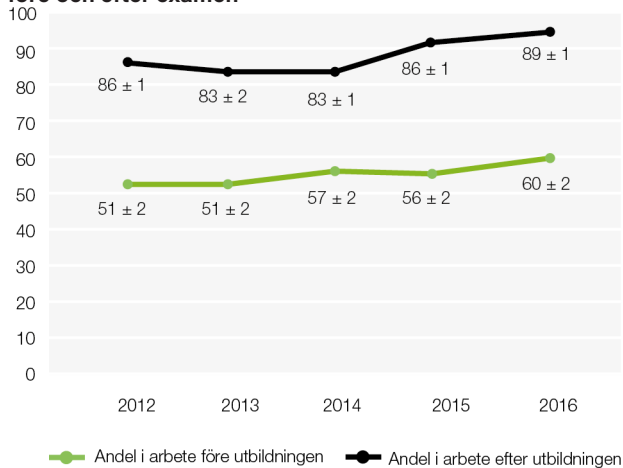
Åtta av tio examinerade hade arbete inom en månad efter examen och drygt nio av tio efter ett halvår vilket är i nivå med det totala resultatet.

Drygt hälften har ett arbete hos den arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket är i nivå med det totala resultatet. En av tio återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.1.5 Teknik och tillverkning

Andelen som har ett arbete året efter deras examen från utbildningar inom Teknik och tillverkning har ökat de senaste tre åren och ligger nu runt 89 procent. Det finns ingen skillnad mellan kvinnor och män och har heller inte funnits tidigare år. Däremot har inrikes födda i högre grad ett arbete det senaste året jämfört med utrikes födda.

Diagram 27. Andel i arbete inom Teknik och tillverkning före och efter examen

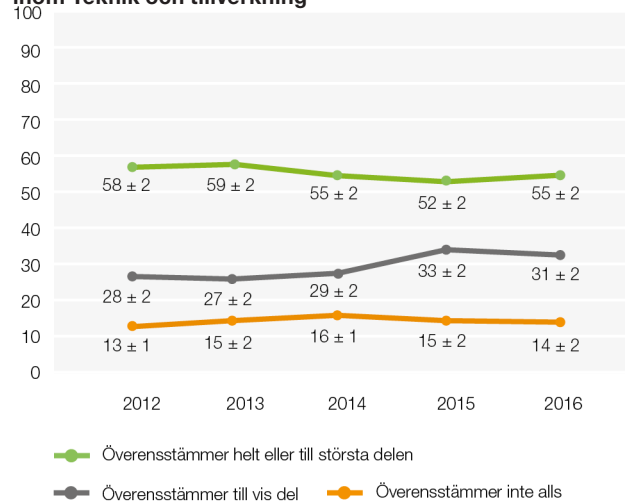

Inom området ryms många mindre utbildningsinriktningar med olika fokus. Det finns utbildningar mot bland annat industri och verkstadsteknik, elektronik av olika slag, automation, fordonsteknik, tillverkning inom flera inriktningar och bageri och konditori. Då inriktningarna oftast är små är det svårt att jämföra dem med varandra.

Andelen examinerade som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen är betydligt lägre än det totala resultatet för samtliga utbildningsområden. Resultatet har varit lägre under längre tid. Andelen har varierat mellan som lägst 52 procent till 59 procent mellan 2012-2016 och ligger 2016 på 55 procent.

Kvinnor har en något lägre andel än män och har så haft över tid. Det finns inga skillnader mellan inrikes- och utrikes födda mellan 2014-2016 med undantag för 2015 då färre utrikes födda hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Diagram 28. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Teknik och tillverkning

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen är det en högre andel som uppger att de arbetar inom något/några av de områden utbildningen var riktad mot, 63 procent jämfört med 55 procent. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Majoriteten, 85 procent av de examinerade uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete och lika många uppger att de använder sig av det de lärde sig vilket är något lägre än det totala resultatet. Närmare sju av tio examinerade uppger samtidigt att de fått mer kvalificerade arbetsuppgifter vilket är i nivå med det totala resultatet. Majoriteten, drygt åtta av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet och tyckte att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete.

Tre av fyra examinerade hade arbete inom en månad efter examen och nio av tio efter ett halvår. Drygt hälften hade arbete vid den arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos och drygt en av tio återgår till sin tidigare arbetsgivare. Resultatet är i nivå med det totala resultatet.

3.2 Mellanstora utbildningsområden

I de mellanstora utbildningsområdena ingår områden med 300 – 1 000 examinerade. Till de mellanstora utbildningsområdena hör:

- Hotell, restaurang och turism,
- Kultur, media och design,
- Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske,
- Transporttjänster.

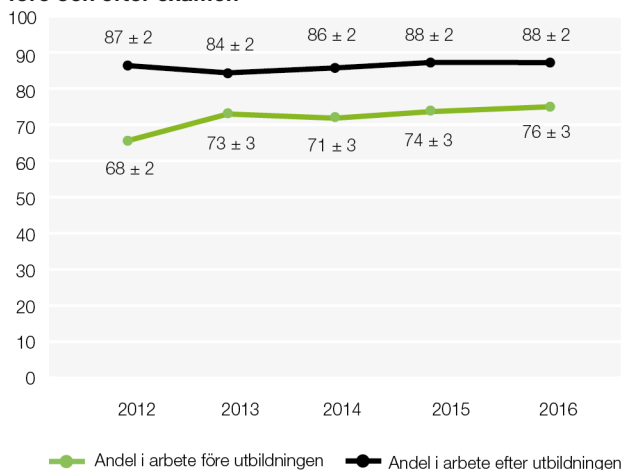
Totalt ingår drygt 2 000 examinerade från dessa områden i undersökningen och de utgör 16 procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

Inom dessa områden bör man dock vara försiktig med att dra några slutsatser av jämförelser speciellt mellan grupper och på frågor med flera svarsalternativ (till exempel överensstämmelsen) då områdena har relativt få examinerade vilket gör konfidensintervallen större och resultatet blir mer osäkert då varje enskild person påverkar resultaten mycket.

3.2.1 Hotell, restaurang och turism

Andelen examinerade som har arbete året efter sin examen har under åren varit runt 84-88 procent och skiljer sig inte mot det totala resultatet förutom 2016 då det är marginellt lägre. Det har inte funnits någon skillnad mellan kvinnor och män under åren med undantag för 2016 då färre män hade arbete. Inrikes födda hade i högre grad ett arbete 2016 jämfört med utrikes födda.

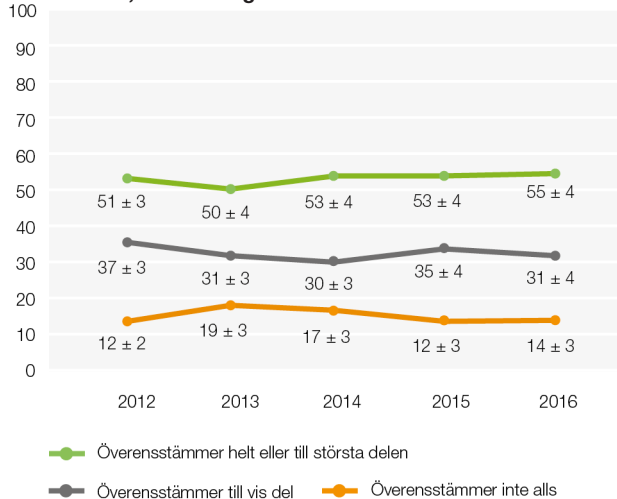
Diagram 29. Andel i arbete inom Hotell, restaurang och turism före och efter examen

Inom området ryms utbildningar av olika slag mot hotell, restaurang och turism bland annat inriktningar mot hotel management, food and beverage manager, kvalificerad kock, eventarrangör, konferensansvarig, resekonstult och äventyrsguide inklusive skidlärare. Ser man till utbildningarna på SUN4-nivå finns inga skillnader dem emellan och på en mer detaljerad nivå går det inte att göra jämförelser mellan inriktningarna då de är små.

Andelen som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen är betydligt lägre än det totala resultatet. Resultatet har varit lägre under längre tid och har inte förändrats nämnvärt under åren.

Diagram 30. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Hotell, restaurang och turism

Inte heller när det gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen har det funnits någon skillnad mellan kvinnor och män under åren. Det finns inga skillnader mellan inrikes- och utrikes födda mellan 2014-2016 med undantag för 2015 då färre utrikes födda hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen är det ingen skillnad i andelen som uppger att de arbetar inom något/några av de områden utbildningen var riktad mot jämfört med frågan om arbetets överensstämmelse. I båda var andelen 55 procent. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Drygt åtta av tio uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete och att de använder sig av det i sitt nuvarande arbete vilket är något lägre än det totala resultatet. Tre av fyra tyckte att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete vilket även det är lägre än det totala resultatet. Nio av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet.

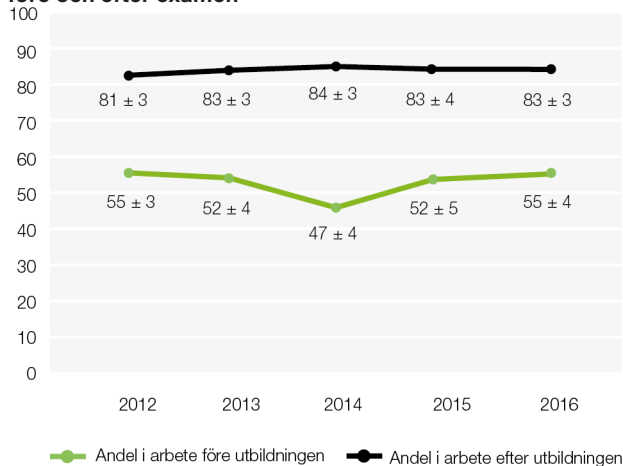
Åtta av tio examinerade hade arbete inom en månad efter examen och drygt nio av tio efter ett halvår vilket är i nivå med det totala resultatet.

Drygt fyra av tio arbetar hos en arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket är något lägre än det totala resultatet. En av tio återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.2.2 Kultur, media och design

Andelen examinerade som har ett arbete året efter deras examen från utbildningar inom området Kultur, media och design har varit strax över 80 procent under åren och det finns inga skillnader mellan åren. Det finns inga skillnader mellan könen under åren. Inte heller mellan inrikes födda och utrikes födda 2014-2016.

Diagram 31. Andel i arbete inom Kultur, media och design före och efter examen

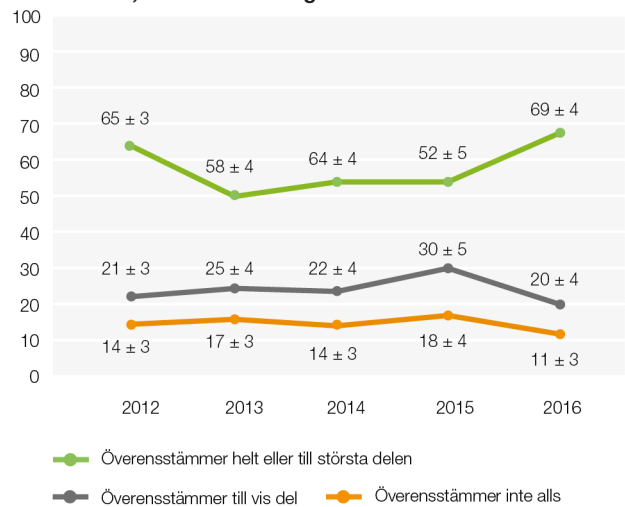

Inom området finns utbildningar inom musik, film-, radio- och TV-produktion, reklam och design av olika slag bland annat inriktningar inom musikproduktion, film- och TV-produktion, grafisk tryckare, mediaproduktion, fotograf och utbildningar mot illustration, reklam, grafisk formgivning och foto. Det går inte att utläsa några skillnader mellan inriktningarna då de är för små.

Andelen som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen var runt 60 procent mellan 2012-2014 men sjönk till cirka 50 procent 2015. Under det senaste året ökade andelen igen och ligger nu runt 69 procent. Utvecklingen är densamma som för det totala resultatet, se diagram 32.

Det har inte funnits några skillnader mellan könen vad gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen med undantag för 2015 då män i högre grad hade arbete som överensstämde helt eller till största delen med deras utbildning. Det finns inga skillnader mellan inrikes- och utrikes födda 2016.

Diagram 32. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Kultur, media och design

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen är det ingen större skillnad i andelen som uppger att de arbetar inom något/några av de områden utbildningen var riktad mot jämfört med frågan om arbetets överensstämmelse. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Cirka 48 procent uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete och ytterligare 41 procent uppger till viss del. När det gäller användningen av det man lärt sig uppger 51 procent att de helt eller i stor utsträckning använder sig av det man lärt sig på utbildningen. Ytterligare 34 procent uppger att de använder sig av det till viss del. Två tredjedelar tycker att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få arbetet. Nio av tio examinerade är nöjda med sin utbildning i helhet.

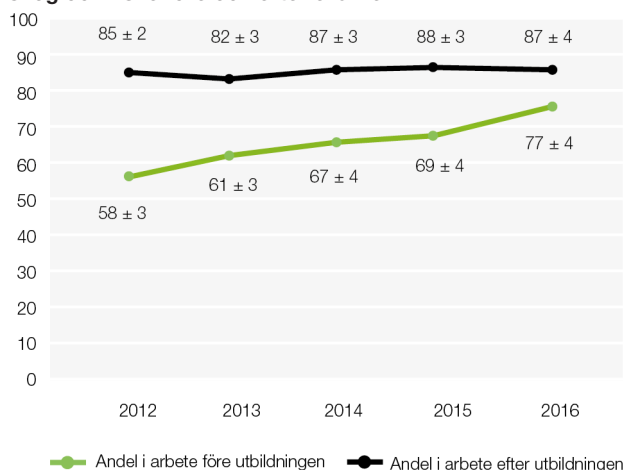
För examinerade inom detta område har det tagit lite längre att få ett arbete. Drygt sex av tio examinerade hade arbete inom en månad efter examen jämfört med det totala resultatet där åtta av tio har arbete inom en månad. Inom ett halvår har närmare nio av tio ett arbete vilket är marginellt lägre än det totala resultatet.

Drygt en tredjedel arbetar hos en arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket är något lägre än det totala resultatet. Ytterst få, 7 procent återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.2.3 Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

Andelen examinerade som har ett arbete året efter deras examen från utbildningar inom området Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske har legat runt 87 procent de senaste åren och det finns inga säkerställda skillnader mellan de enskilda åren. Det finns inga skillnader mellan kvinnor och män under åren.

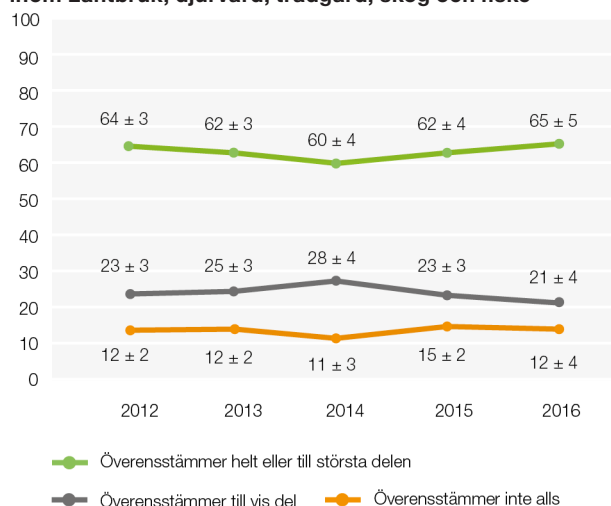
Diagram 33. Andel i arbete inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske före och efter examen

Inom området ryms många små utbildningar av olika slag bland annat inriktningar till driftschef inom lantbruk, hovslagare, skogsbrukstekniker och trädgårdsmästare. Det går inte att göra några jämförelser mellan inriktningarna då dessa är små.

Andelen som har ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen ligger runt 60-65 procent över tid. Till skillnad mot det totala resultatet sjönk inte andelen 2015 utan har legat stabilt under åren. Det har inte funnits några skillnader mellan könen vad gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen med undantag för 2012 då män i högre grad hade arbete som överensstämde helt eller till största delen med deras utbildning.

Diagram 34. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetets överensstämmelse med utbildningen går det inte att urskilja några skillnader mellan de som uppger att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot jämfört med frågan om arbetets överensstämmelse. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Cirka 56 procent uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete. Ytterligare 29 procent uppger att de till viss del fått lära sig det de behöver. När det gäller användningen av det man lärt sig uppger 59 procent att de helt eller i stor utsträckning använder sig av det de lärt sig på utbildningen i arbetet. Ytterligare 24 procent uppger att de använder sig av det till viss del. Drygt hälften tyckte att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete vilket är något lägre än det totala resultatet. Merparten, 95 procent är nöjda med sin utbildning i helhet.

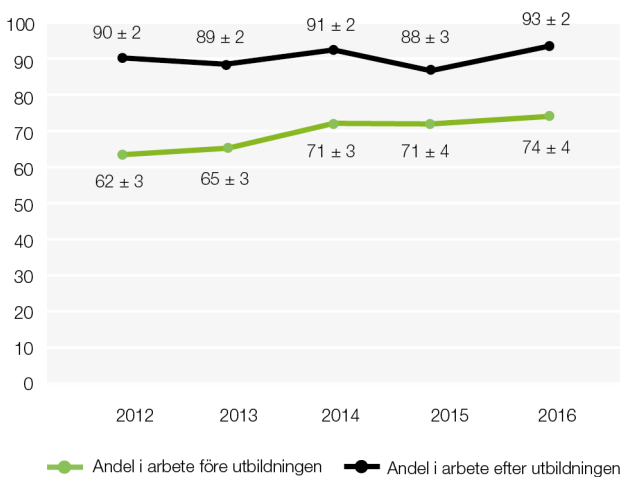
85 procent av de examinerade hade arbete inom en månad efter examen och inom ett halvår hade nästan alla, 96 procent ett arbete vilket är högre än det totala resultatet.

En tredjedel arbetar hos en arbetsgivare de genomfört någon LIA-kurs hos vilket är något lägre än det totala resultatet. Närmare var femte examinerad återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.2.4 Transporttjänster

Andelen examinerade som har ett arbete året efter deras examen från utbildningar inom Transporttjänster har varit hög och stabil under åren, runt 90 procent. Det fanns skillnader mellan könen under 2012 och 2013 där män i högre grad hade ett arbete efter sin examen men skillnaderna har sedan dess jämnats ut och finns inte längre.

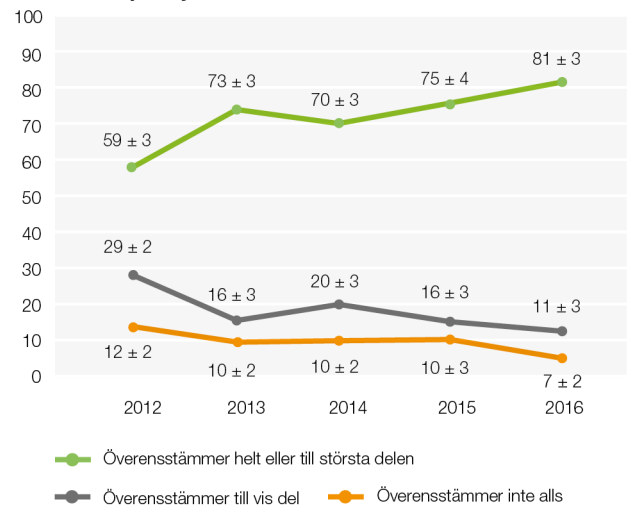
Diagram 35. Andel i arbete inom Transporttjänster före och efter examen

Inom området ryms utbildningar inom distributionslogistik och till speditör, kaptan, trafikflygare och lokförare. Den sistnämnda är också den som dominerar området. Det är svårt att dra några slutsatser från övriga utbildningarna då de är små men när det gäller utbildningar mot lokförare så har nästan alla examinerade ett arbete efter sin examen och så har det sett ut över tid.

Under perioden 2013-2016 har andelen examinerade där arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen varierat mellan cirka 70-80 procent. Män har i högre grad än kvinnor haft ett arbete som överensstämde helt eller till största delen under åren 2012-2016.

Diagram 36. Arbetets överensstämmelse med utbildningen inom Transporttjänster

Om vi breddar frågan till att innefatta även områden som utbildningen var riktad mot och inte bara arbetet överensstämelse med utbildningen så framkommer inga skillnader mellan andelen som svarade att de arbetar inom något eller några av de områden utbildningen var riktad mot jämfört med andelen som svarade att deras arbete överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen utan andelen är i stort sett på samma nivå. Frågan är ny för i år och kan inte jämföras med tidigare år.

Cirka 76 procent uppger att de helt eller i stor utsträckning fått lära sig det de behöver på utbildningen för att utföra sitt nuvarande arbete. Ytterligare 17 procent uppger till viss del. När det gäller användningen av det man lärt sig uppger 68 procent att de helt eller i stor utsträckning använder sig av det man lärt sig på utbildningen i arbetet. Ytterligare 24 procent uppger att de använder sig av det till viss del. Åtta av tio tyckte att utbildningen var en förutsättning för att de skulle få sitt nuvarande arbete vilket var högre än det totala resultatet. Merparten, 94 procent är nöjda med sin utbildning i helhet.

Åtta av tio examinerade hade arbete inom en månad efter examen och nio av tio efter ett halvår vilket är i nivå med det totala resultatet.

En hög andel av de examinerade arbetar hos en arbetsgivare där de genomfört någon LIA-kurs. Andelen är betydligt högre än det totala resultatet, 77 procent jämfört med 51 procent. En av tio återgår till sin tidigare arbetsgivare.

3.3 Små utbildningsområden

De små utbildningsområdena inrymmer områden med färre än 300 examinerade. Till de små utbildningsområdena hör:

- Friskvård och kroppsvård,
- Journalistik och information,
- Juridik samt
- Pedagogik och undervisning.

Totalt ingår 700 examinerade från dessa områden (inklusive Övrigt) i undersökningen och tillsammans utgör de fem procent av samtliga examinerade som ingick i undersökningen.

Till denna grupp hör även i vanliga fall Miljövård och miljöskydd men i år fanns ingen utbildning inom det området. Hit hör också Övrigt men som är för få examinerade för att redovisa.

Inom dessa områden bör man vara försiktig med att dra några slutsatser av jämförelser speciellt mellan grupper och på frågor med flera svarsalternativ (till exempel överensstämmelsen) då områdena har få examinerade vilket gör konfidensintervallen större och resultatet blir mer osäkert då varje enskild person påverkar resultaten mycket.

Då det i flera av fallen inte går att göra jämförelser mellan grupper inom områdena redovisas inga resultat uppdelat på respektive område utan dessa områden nämns övergripande under tidigare avsnitt tillsammans med de områdena.

4. Avslutande reflektion kring resultaten

När vi har analyserat resultaten inom de fyra stora områdena som haft störst betydelse för ökningen av det totala resultatet är det svårt att se något entydigt och utmärkande. Det finns sannolikt flera orsaker som tillsammans bidrar till de goda och förbättrade resultaten i årets rapport, orsakerna kan vara många och det är komplext. Konjunkturläget, efterfrågan på arbetskraft, utbildningens kvalitet, anknytning till LIA-platser (Lärande i arbete) är några bland många orsaker som sannolikt påverkar resultaten.

Totalt sett varierar utbildningsmatchningen mellan olika delar av landet och mellan yrkesroller. Matchningen begränsas också av att arbetsmarknaden formas av många aktörer och beteenden, och det finns många orsaker till att en person inte arbetar inom ett yrke som han eller hon är utbildad för. Lönenivå, arbetsmiljö eller en personlig önskan om att prova något annat är faktorer som kan spela in. Alla vill inte arbeta med det som de är utbildade till⁸. I avsnitten nedan diskuteras delar av detta i relation till resultaten.

4.1 Arbetsmarknaden och efterfrågan på arbetskraft

Under 2015 förbättrades den svenska arbetsmarknaden. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) visar att efterfrågan på arbetskraft förstärktes, både antalet vakanser och antalet anställda ökade. Arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden likaså⁹. Sysselsättningen fortsätter främst att öka inom tjänstesektorerna, men även inom byggverksamheten ökar antalet sysselsatta starkt. Arbetsförmedlingens konjunkturindikator för byggverksamheten har stigit tydligt i slutet av 2016 jämfört med våren 2016 och är den högsta sedan hösten 2006¹⁰. Detta skulle kunna vara en förklaring till det förbättrade resultatet inom Samhällsbyggnad och byggt teknik mellan 2015 och 2016. Ökningen av sysselsättningen inom tjänstesektorn kan också ha påverkat resultatet inom Data/IT och Ekonomi, administration och försäljning.

8 www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Artiklar/Matchning- visar-arbetsmarknadens-behov/, december 2016

9 Arbetsförmedlingen (2016), Arbetsmarknadsrapport 2016.

10 Arbetsförmedlingen (2016), Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016.

Inom offentliga verksamheter är bristen på arbetskraft sedan tidigare mycket utbredd och bristen på personal utgör redan idag ett hinder för jobbtillväxten inom vissa yrken. Hösten 2016 uppgav två av tre offentliga arbetsgivare brist på arbetskraft, vilket är den högsta bristnivå som uppmätts för offentliga verksamheter under perioden 2005 till 2016¹¹. Den sedan tidigare utbredda och nu ökande arbetskraftsbristen har sannolikt bidragit till de förbättrade resultaten inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Under 2016 genomförde både Svenskt Näringsliv och Företagarna enkäter bland sina medlemmar där man bland annat frågar vilka effekter kompetensbristen får samt vilka metoder man har för att lösa de problem som den för med sig. Båda enkäterna visar att tillväxten i företagen hämmas och att man tvingas tacka nej till order om man saknar rätt kompetens. Respondenterna vittnar också om att man försöker lösa kompetensbristen på olika sätt – genom att vidareutbilda befintlig personal, rekrytera från konkurrenterna, hyra in konsulter eller utländsk arbetskraft. Alltfler svarar dock att de tvingas göra avkall på kompetenskrav. Det gäller framför allt att man i högre grad anställer nyutbildade personer, men även att man i högre grad uppger att man överväger att lära upp personer med rätt förutsättningar på plats¹².

Det alltmer trängda rekryteringsläget och att företagen ändrar strategier till att nu anställa nytexaminerade och att lära upp personer själva med vad som saknas skulle också kunna vara en förklaring till att allt fler hade ett arbete som överensstämde med utbildningen jämfört med 2015.

Den globala ekonomin spås fortsätta utvecklas sakta under 2017 samtidigt som hotet mot den framtida globala utvecklingen är stora samt att det finns betydande risker för en påtagligt sämre utveckling framöver enligt Svenskt Näringsliv¹³. Trots det finns det enligt Arbetsförmedlingen framåtblickande indikatorer som sammantaget pekar på en fortsatt god efterfrågan på arbetskraft under prognosperioden.

11 Arbetsförmedlingen (2016), Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016.

12 Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät, mars 2016 och Företagarnas rapport, Det är attityden dumbom, november 2016

13 Svenskt Näringsliv (2016), Det ekonomiska läget – december 2016.

Andelen privata arbetsgivare som anger att de kommer att utöka sin personalstyrka under det kommande året har dock minskat något sedan vårens mätningar, då den högsta nivån sedan 2007 uppmättes, enligt Arbetsförmedlingens intervjuundersökning. Nivån ligger emellertid fortfarande tydligt över det historiska genomsnittet. Konjunkturinstitutets barometerundersökning pekar på också på en positiv utveckling vad gäller företagets anställningsplaner. Arbetsmarknaden kommer att fortsätta att utvecklas starkt under 2016-2018 även om styrkan i förbättringen kommer att avta mot slutet av perioden bedömer Arbetsförmedlingen¹⁴.

4.2 Kvalitetsgranskningar, tillsyner och fördjupade dialoger

Förutom det goda arbetsmarknadsläget, spelar sannolikt myndighetens ökade insatser på kvalitetsgranskning och fördjupade dialog med branschorganisationer roll för det förbättrade resultatet avseende andel studerande som har arbete och ett arbete som överensstämmer med det som utbildningen leder till. De flesta utbildningsanordnare är nöjda med den kvalitetsgranskning som gjorts och vissa påpekade att dialogen var givande och lärorik. Merparten av utbildningsanordnarna anser att granskningen bidragit till att göra utbildningen bättre.

En annan bidragande faktor till de förbättrade resultaten i myndighetens varumärkesundersökning kan vara att arbetslivets kännedom om och förtroende för yrkeshögskolan har ökat.

I vår analys av områdena som haft störst påverkan på resultatet finns det en del av utbildningarna 2016, speciellt inom Data/IT som bedrivs som utbildningsomgång 2 eller som efterföljare till utbildningsomgång 2. Att utbildningsanordnare bedrivit utbildningen tidigare och utbildningen funnits en lägre tid kan således haft en påverkan på resultatet, dels genom bland annat förbättrad kvalitet och stabilitet i utbildningen under utbildningens livslängd, dels genom att längre livslängd bland utbildningar även kan ge upphov till ökad kännedomen om utbildningen hos arbetslivet.

¹⁴ Arbetsförmedlingen (2016), Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016.

4.3 Lärande i arbete

I Sverige förmedlas en övervägande del av alla arbeten genom informella kontakter vilket innebär att tillgången till nätverk kan vara avgörande för att en person ska kunna få ett arbete¹⁵.

Årets resultat visar att drygt hälften genomfört någon LIA-kurs (Lärande i arbete) hos sin nuvarande arbetsgivare vilket är i nivå med 2015. Examinerade från utbildningar inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har i högre grad än 2015 genomfört någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare, cirka 55 procent jämfört med cirka 47 procent. Skillnaden är statistisk säkerställd. Detta skulle i sin tur kunna vara en av förklaringarna till det ökade resultatet gällande överensstämelsen mellan arbete och utbildning inom området. I de resterande tre stora områdena finns inga skillnader mellan åren i hur stor andel som genomfört någon LIA-kurs hos sin nuvarande arbetsgivare.

¹⁵ Arbetsförmedlingen (2016), Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016.

